

Szabadkai Hírlap

Megjelenik minden vasárnap és szerdán.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 " — "
Negyed évre 1 " 50 "
Egyes szám ára 8 kr. Hirdetések díj szabály szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZEKELY SIMON

Főmunkatárs: **SZIEBENBURGER KÁROLY.**

Előfizetési pénzek és a lap szellemi részét illető közlemények *Szekely Simon* úr könyv- és papírkereskedésébe küldendők, hol egyes lap-példányok is kaphatók.

„Szabadka, Hód-Mező-Vásárhely, Szentes.”

Szabadka, Hód-Mező-Vásárhely és Szentes városoknak szini szövetkezetté való egyesülése illetőleg ennek létrehozása ügyében élénk mozgalom indult meg.

Elismeréssel üdvözljük e téren sziniügyi bizottságunkat, a mely nemes és szép feladatának magaslatára emelkedve, sziniügyünk emelése érdekében az első lépést erre vonatkozólag megtevé, egyúttal megbizva elnökét, hogy szintársulatunknak biztos állandó tavaszi és nyári állomáshelyéről gondoskodjék. Sziniügyi bizottságunk elnöke megbízatását haladéktalanul teljesíté, fölvetve egyszersmind a szorosabb szövetkezés eszméjét is, amelynek eredménye lett, hogy dr. *Draskóczy Pál* Hód-Mező-Vásárhely szini-bizottságának elnöke meleghangú levélben válaszolt, a melyben jelzi, hogy legközelebb a szabadkai sziniügyi bizottsághoz a szövetkezés ügyében előterjesztés fog tétetni.

A „Hód-Mező-Vásárhely” című lap a szövetkezés ügyében a következő sorokkal végzi cikkét:

A „SZABADKAI HIRLAP” tárcája.

A tánc a nemzetek történetében.

Vuillier Gaston, egyike a legfinomabb ízlésű francia művészeknek a táncról érdekes és nagyszabású, pompásan illusztrált munkát írt. A farsang kuszójában, a mikor oly sok piciny lábacskák már lázas türelmetlenséggel várja az első tánc első ütemeit, helyenvalónak találjuk, hogy a szép munkának legszebb részét — a melyek ugyan különösen Franciaországra vonatkoznak, — közöljük.

A tánc rytmikus költemény, a mely élő képekben mutatja be nekünk a plasztikus szépséget az idomok és a tartás tökéletességében.

E bájos művészetből fejlődik a legbensőbb, legáthatóbb, a legpazarabb költészet, a mely bennünket — épp úgy, mint a zene — ábrándokba, álmokba ringat.

A tánc csak a báj, a kellem, a természetfölötti könnyedség gondolatait ebreszti.

A nő teste, — mondja Jules Lemaitre — valósággal fölzsabadul a nehézkedésnek fizikai törvényei alól. Olyanná válik, mint egy angyal. Átalakul, átszellemlül. Onfelletté lesz és mennyei harmónia nyilvánul minden mozdulatában.

Eredetétől fogva a tánc művészet volt. Megvoltak a szabályai, a törvényei, akárcsak a zenének és a szobrászatnak. És mint minden művészet, a mely az élet bánatában

„Ennek az idejét eljöttnek látjuk.

Mindezeknek pedig most elmondására alkalmat adott nekünk Szabadka város sziniügyi bizottságának a mi sziniügyi bizottságunkhoz intézett átirata, a melyben Szabadka Szentes-vásárhelyi szini szövetkezet eszméje felvetettik és az e tekintetben szükséges tárgyalások megindítására felhívják a sziniügyi bizottság.

A szabadkai sziniügyi bizottság ugyanis, midőn elhatározta, hogy mivel Szabadka város tekintélye és méltósága megköveteli, hogy a magyar sziniügy, mint a legkiválóbb közművelődési tényező az eddiginél (2000 frt) tekintélyesebb subvencióval segélyeztesse, a szabadkai szintársulat évi subvencióját 4000 frtra emelni, egyúttal feladatát tűzte ki azt is, hogy a szabadkai társulatnak — szövetkezés útján — megfelelő nyári állomást biztosítson. A szabadkai sziniügyi bizottság első sorban is a Szentes-vásárhelyi szini szövetkezetre gondolt és megszerkesztette fentebb érintett átiratát.

Megvalljuk őszintén, jobban szerettük volna, ha első sorban a szegedi sziniügyi bizottság méltatott volna bennünket erre a figyelemre. Szeged hozzánk közelebb esik s ha még oly különös hangon és tendenciákkal irogatnak rólunk hírlapjai, mi mint jó szomszédok teljes elismeréssel vettük volna azt a nagyielkűséget, amelylyel társulatának

megvigasztal, úgy ez is az istenek adománya, ajándéka.

Görögországban, a művészetek bölcsőjében, a költők szerint, a Muzsák karban mutatkoztak az emberek előtt, Terpsichore vezetése mellett. Pon a hellén pásztorokat táncra tanítja és virágfüzérékkel ékíti őket. Az Olympus és Pelion megszentelt erdőiben a Gráciák elvegyülnek a források Nympháival és körtáncokra ragyog le a hold fénye. Hesiodos a hajnalpír fényében látta, hogy a Muzsák, alabastrom lábcskaikkal, táncolva jöttek le a Parnassus virágos lejtőin.

A költészet és ábrándok egész világgal vegyül el az őskori Görögországnak táncá. Az erdők csendjében, a szent oltárok előtt, a fenyőlombokkal, virágfüzérékkel koronázott leányok táncolva haladnak el, és így ünneplik Pánt, Apollót, Dianát.

A templomokban is táncolnak az istenek tiszteletére, a szüret befejezésével, az aratás után, az utolsó kocsi mellett fiatal leányok táncolnak, míg az arató, a szüretelő nők karban eneklik hozzá Ceresnek, a szőke és jó istennőnek a himnuszait, a ki a kenyeret és bort adta.

A pogány és később a bibliai őskorban a tánc elvegyül a vallással, a kultusszal. Osiris papjai táncot járnak, komoly és kimért mozdulataikkal jelképezik a végtelen világűrben elszórt csillagok titokzatos utait. A hébernek táncolnak és énekelnek az örökévaló ünneplésére, hogy szeretetüket, hálaikat fejezzék ki iránta. Maga Dávid király is elvegyül a leviták közé, hogy ott táncoljon az oltár előtt.

A szent táncok mellett a profán tán-

állandó és köteles itt működését számunkra biztosítani késznek nyilatkozott volna

Allandó és köteles itt működését, ismételjük, mert, hogy egy nyárra — mikor annak épen más helye nincs — melegen ajánlja társulatát a szövetségben álló városok közül Vásárhelynek, abból sem nekünk, sem a vidéki szinészet ügyének sok haszna nincs.

Szegeden azonban, úgy látszik a szinészet állandósítása, a 10 hónapos szini idény meghonosítása a legközelebbi jövőben megoldandó kérdés és ez — elismerjük — a vidéki szinészet szempontjából is magasabb érdekeket képvisel, mint a veünk való szövetkezés.

Annál melegebben üdvözljük tehát a Szabadka-Szentes-vásárhelyi szini szövetkezet eszméjét, mint amely szinészetünk jövőjének biztosítására van hivatva.

Ha ez a szövetkezet létre jön, a Szabadka-Szentes-vásárhelyi szintársulat jól, elsőrangú erőkből szervezhetőségét biztosítja a városok lakosainak, tehát színház látogatóközönségének is nagy száma mellett első sorban Szabadka város 4000 frt subvenciója. Igaz, hogy ehhez egyelőre Szentes és Vásárhely legfejebb 1000—1000 frt bérlet biztosítékkal járulhat, de előbb-utóbb el kell jönnie az időnek, a mikor Szentes és Vásárhely városok tekintélye és méltósága is

czok, a melyekben a kor szelleme tükröződik vissza, a történelem intim titkait fedik fel előttünk.

A rómaiak, a kik a görögöknek utánazó voltak, minden tekintetben, tőlük kölcsönzik táncukat. Amde a tánc, mint a Rómába menekült minden más művészet is, lassanként elfajul. A századok multával, a melyek a nagy népet megbomlasztották, a tánc eltűnik, hogy egyidejűleg szűlőssék újra a művészetet, teljes költészetével, rithmikus mozdulataival és lépéseivel, a Mediciék fényes korszakában. Akkoriban egész Itália énekel és táncolt. Venézia az ünnepek városa volt, a virágzó, boldog város.

A mint Franciaország egy kicsit felépült rettenetes politikai kríziséből, a művészetek visszakérültek az őket megillető helyre és a tánc is megjelenik királyainak fényes ragyogó palotáiban. Táncosok és táncosnők a pávatáncot járák a királyok, hercegek és nagy urak előtt. Ünnepi diszt öltenek és nagy köpenyeiket vetik vállaikra.

XIII. Lajos idejében a pávatánc a kiválóbb hölgyek kedvenc táncává lesz. Lassu, kétlépéses ütemben lejtik és van valami buskomor jellege, akárcsak a komoly őskorban, a kik a régi képekről tekintettek le unokáikra.

XIV. Lajos, római harcosnak öltözve, maga is megjelenik a szinen. A táncznak így bizonyos fenséget kölcsönöz.

A tánc igazi költészeté XV. és XVI. Lajos korában virágzik. A finomított elegancia légkörében a tánc nő, fejlődik, mint az elővirág, a melyre a tavasz üde, csillogó napja ragyog le. A gavotte és menuet vi-

meg fogja követelni, hogy a magyar színügy mint a legkiválóbb közművelődési tényező érdekében áldozatot hozzanak. Azonkívül a Szabadka-Szentes-vásárhelyi színtársulat részére könnyen kieszközölhető volna néhány ezer forint állami subvenció is.

A társulatnak e három városban kívül nem volna szüksége más állomásra, megkíméltetnék a gyakori nyári költözködés fáradsalmaitól s az ezzel járó anyagi terhek-től, működhetnek, fejleszthetné magát zavartalanul a saját városai közönsége számára.

Reméljük, hogy a színügyi bizottság mindent megtesz a szövetkezet eszméje érdekében, hogy színészetünk jövőjét biztosítsa.

Színház.

Kedden f. hó 14-én a «Bányames-ter» operettet láttuk. A közönséget ugyan kellemetlenül érintette az a körülmény, hogy a kedvelt primadonna Sugár Aranka helyett a második énekesnő, Torossi Katicza játszotta Nelli szerepét, még pedig annál is inkább, mert elfelejtették ezt a színlaptól való eltérést az előadás megkezdése előtt bejelenteni, mindazonáltal kellemes estében volt részünk.

Roderik herceget Mihályi személyesítette, ki gyönyörű tenorja segítségével immár befeszkelte magát közönségünk szívébe. Ez este is elragadtatással gyönyörködtünk erőteljes, vezetésre alkalmas s mégis lágyan csengő hangjában, mely különösen a pianónál belopózik a szívbe, megpendíti annak legérzékenyebb húrjait s hallunk olyan édes, bűvös-bájos dallamu zenét, mely hatalmába keríti egész lényünket, fogva tartja egész ényünket. Lelkes taps jutalmazta a kitűnő tenoristát ezuttal is, az az őszinte, igazi taps, a mely önkéntelenül tör ki s a melyben részt vesz kivétel nélkül mindenki.

Ferenczi (Martin) mai játéka és éneke felül áll minden kifogáson.

Ledovszky (Fichtenau grófnő) és Lomnicziné (Elfrida) a tölük már megszokott korrektséggel alakítottak.

Torossy (Nelli) erejéhez képest megállta helyét. A többi szereplők az összejátszás jó volt.

Szardán a «Könyvtárnok» francia vígjáték került színre. E mulattató darab inkább bohózat, melyben a vastag komikum,

ragzó kora ez, melyet Watteau örökít meg utólréhetetlen tökélyű pastellein.

Minden bája és kedvessége dacára is a tánc, a régi regime alatt olyan volt, mint az egész társadalom. Nem volt természetes, nem volt fesztelen. Inkább mesterséges volt, művészi tökélyű, de nem volt kedvtelés, mulatság. A táncmesterek uralkodnak a szalonokban és egyöntetűvé tesznek minden mozdulatot.

Csak a császárság dicsőséges felragyogása után, a mikor az új társadalom született meg, fejlődött a táncz is oda, hogy páratlanul bájos, kellemes lett. A Chaus-sée d'Antin termeiben a keringőt hullámozó, csuszó lépésekkel táncolják, a cotillon pedig szédít, mint a vihar, a mely végigsöpör a virágok és növények közt.

Az operai bálók fénye vakító. A teremben óriási a tolongás, mert mindenki látni akarja a «quadrille» királyát, a mint rengeteg zenekarát vezényli, a melynek hangjaiba az őrzöngő tömeg örömkialtásai és frenetikus tapsai vegyülnek.

Táncoltak a második császárság idejében is. Az udvari bálók még mindig fényesek voltak, a népies mulatságok azonban lassankint megszűntek, a termék ajtajai egymásután bezárultak . . .

A tánc története egyuttal a civilizáció és az erkölcsök története is. Tartósabb, mint az emléksobrok köve, bár könnyű és lenge. Tulélte a népeket, szokásokat, vallásokat és a jövő századokban is ez fogja egyesíteni a jobb elemeket és fokmérője lesz udvariasságunknak és műveltségünknek.

ugyszólván a drasztikum anyagával dolgozik a francia szellemesség. A közönség meglehetősen mulatott a középsikerű előadáson; a közepes sikernek oka ismét az, hogy nem egy szereplő nem volt teljesen otthonos szerepében, a mi aztán egy-pár fennakadást idézett elő.

Boross Edit, Deréki Marsland, Lomniczy Gibson, Lomniczyné Sarah szerepükben jók voltak; pompásan alakított Csiszér (Lothair) és Rélay (Macdonald).

Tábori (Róbert könyvtárnok) a czim-szerepben ezuttal szép sikert aratott. Ugy látszik, hogy ez a fiatal színész sokat ambícióval és eredménynyel tanul.

Erneyi (Harri) és Cs. Radó Rózsika (Éva) kevésbé sikerülten személyesítettek. Csütörtökön «Armány és szerelem» társadalmi drámát adtak szép sikerrel.

«Luise Millerin»-t, vagy a mint azt Ifjand elnevezte, a «Kabale és Liebe»-t, Schillernek ifjúkori művét, a német renaissance emez egyik termékét sikerrel előadni oly eredmény, a mely becsületére válik egy vidéki színtársulatnak. Az oroszlanrész Lomniczyt és Hatala Györgyikét illeti.

Lomniczy ezuttal, bár háládatlan szereppel kellett küzdenie, igazolta amaz állításunkat, hogy a szoros értelemben vett drámákban őt illeti meg a főszerep; a ki oly sikerrel képes alakítani Ferdinándot, mint ez este Lomniczy, az bizonyoságot adta annak, hogy első rendű drámai ereje a társulatnak. Ferdinándban tisztán láttuk a talpig becsületos, nemeslelkű előkelő ifjút, ki nem súlyyod el az őt csábító bűnös társadalom undok fertőjében, a ki a tiszta szerelem idealizmusával küzd bátran, kitartással, a legvégső erőfeszítéssel is a galád armány ellen; természetesen közvetlenül mutatta be az atyjával szemben folytatott lelki harcot; a férfi karakterének megfelelően szenvedte a szerelmében megcsaltnak gyötrő fájdalmait; minden túlzástól menten festette a szerelmében megsértett nemes lelkű férfi határt ismerő dühét, midőn araja állítólagos csábítója állt szemben stb. Egyszóval olyan tökéletes, az író intenciójának megfelelő alakot mutatott be, hogy a közönség beleértve a páholyok legtöbbször tartózkodó közönségét is, örömmel fejezte ki elismerését frenetikus tapsviharral s háromszor-négyszeri kihívásával a kitűnő színész iránt.

Hatala Györgyike Luise szerepében hódította meg ismét mindenkit azzal a választékos játékkal, a melyet már dicsérni felesleges.

Pesti Iház Lajos Miller zenészen egy echt németet mutatott be, a kiből nem hiányzott a legkisebb jellemvonás sem ahhoz, hogy a kép teljesen tökéletes legyen.

Makó Aida (Lady Milford) játékan határozott haladás tapasztalható, a mit a közönség tapsaival jutalmazott; arcjátéka azonban még mindig nem elégítheti ki az igényeket.

Deréki Antal Wurm titkár nehéz szerepét a töle megszokott korrektséggel játszotta.

Rélay, Csiszér, Ebergénéiné jól játszottak.

Pénteken a «Czigánybáró» járta. Fenomenális est volt ez; a közönség ugyszólván tombolt lelkesedésében.

Ledovszky Saffi szerepében utólréhetetlen; olyan, a legkisebb művészig is kidolgozott alakítás volt ez, a mely a legkényesebb műértő ízlését is kielégíthette. Olyan kedvesen, elbájolóan játszott és énekelte Ledovszky ez este, hogy ugyszólván lestük a színpadra jöttét. Őszintén gratulálunk ez esti fényes sikeréhez. A művésznőnek az orchestrumból egy gyönyörű virágcsokrot adtak fel tisztelői.

Mihályinak (Barinkeny) sem kisebb rész jutott a sikerből; az ő gyönyörű hangjával ma is játszva játszott érzelmeink egész skáláján.

Ferenczi gyönyörű baritonjával brillírozott. A többi szereplők hozzájárultak a sikerhez.

Az összejátszás praecis volt. Sok ily estét kérünk!

„Hangulatok” lesz a címe Bartha Miklós könyvének, mely a könyvpiacra karácsonkor fog megjelenni. Ez a könyv negyven darab prózában irt költeményt foglal magában ily címek alatt: — Virrasztás, A nő Könyvművés, Császár győz, Ősapánk, Biróság előtt, Ki a hibás, Az árva, Tapasztalás, Verőfény, Télen, A magánakvaló, Jutalom, Vigasz, A holnap, A szerencsétlen, A halál, Megváltás, Templomban, A költő sorsa, A költő hivatása, Elvezés, Pászortűz, Emlékezet, Otthon, Födélzetben, Az árnykép stb. A ki Bartha vezércikkeit ismeri, az fogalmat alkothat magának arról, hogy mily nyelvezettel, mily szingazdag festéssel és mily elragadó fantáziával vannak megírva ezek a költemények. A közönség körében szokatlan érdeklődést keltett az a hír, hogy Barthától szépirodalmi dolgozatok jelennek meg a könyvpiacra.

Barthát a „Magyarország” szerkesztője birta reá könyvének kiadására, s a „Magyarország” most azzal kedveskedik olvasóinak, hogy Bartha könyvét díszes kiállításban karácsonyi és újvá ajándékkul előfizetőnek ingyen fogja megküldeni. A könyvet mindenki megkaphatja, a ki a „Magyarország”-ra egy negyedévre előfizet. Az előfizetési díj (3 forint 50 kraj) bármikor beküldhető ily cím alatt: „Magyarország” kiadóhivatala, Budapest, Sandor utca 2.

Bartha művének bolti ára 2 forint lesz és külön is megrendelhető a „Magyarország” kiadóhivatalában.

Hírek és különfélek.

— **Kinevezések.** Városunk főispánja Schmausz Endre, a főispáni hivatalnál rendszerezett irnoki állásra Vojnits Ferenczet; az állami anyakönyvvezetői hivatalnál rendszerezett díjnoki állásra pedig Mucsy Nándort nevezte ki.

— **Lázár-napját** városunkban több helyt élénken ünnepelték meg. Legelőkelőbb volt természetesen Mamuzsich Lázár polgármesternél, a hol az üdvözölket dusan terített asztalok várták. Az üdvözölk közt voltak: városunk főispánja, a városi tisztikar, a kirtörvényesektől többen, a főgymnasiumi tanárkar, a tanítói testület, az önk. tüzoltótestület tisztikara, a helybeli színtársulat küldöttsége stb.

— **Baja város közgyűlése.** Baja város törvényhatóságának bizottsága f. évi decem-ber hó 21-én délelőtt 9 órakor rendes havi közgyűlést tart Schmausz Endre főispán elnöke alatt a «Központi Szálloda» nagy termében.

— **Bibó-Bige György** főgymnasiumunk helybeli tanára a múlt pénteken a kolozsvári tud. egyetemen tanári szakvizsgálatot tett a latinnyelv- és történelemből.

— **Az elhunyt Gergely József** színtársulatunk kedvelt tagjának családja nevében Dr. Gergely Albert kolozsvári ügyvéd megleg hangu levélben köszönte meg a színügyi bizottságnak, a gyászban való részvétet.

— **Színházi újdonságok.** A legközelebbi színházi hét, két rendkívül érdekes előadást helyez kilátásba, melyre színtársulatunk szorgalmas tagjai kiváló gondnal és előszeregettel készülnek. Az egyik «A valeszi nász» című nagyhatású színmű, mely legközelebb a budapesti «Vig-színház»-ban óriási hatást keltett, megrázó drámai jeleneteivel és bizarr meséjével. A másik Gécy István legújabb énekes népszínműve «Az ördög mátkája», mely a népszínházban adatot szintén kiváló sikerrel. Mind a kettőben a társulat elsőrendű személyzete lesz kiváló szerepekben foglalkozva, Deréki Antal rendező pedig minden ambícióját latba veti a két érdekes újdonság sikerének kivívására, a mi eleve is ritka művelvezetet helyez számunkra kilátásba.

— **Táncvizsgálatom.** A szabadkai «Szeretetről» címzett négyzet 1898 évi február hó 5-én a «Pest» szálloda nagytermében hangverseny nyel egybekötött táncvizsgálatot rendez arváháza alap tökéjének javára. A hangverseny igen érdekesnek ígérkezik. Közrefognak működni ifb. Frankl Istváné, Milassin Andor és a «Szabadkai Dalegyesület»

— **A Fehérkereszt** egyet karácsonyfájára utólagosan beérkezett ajándékok a következők: Geiger A. Mórné 2 doboz karácsonyfa dísz, Varga Gizella 1 kosár aranydiót, Vojnits Etelka 6 kiló rizst, 6 kiló grizt, 6 kiló liszt, 12 drb. szappan, Prokes Ignátné narancs 25 kiló karácsonyfadísz, Horváth Sándor 36 drb. kosarat, Krausz Károly 20 drb. csészét, Winkler Dénesné Déligyümölcsöt, Löwy testvérek 2 vég Organtült, Hollander Mór O-Morovicáról 6 pár harisnyát, Klein Jakab 25 drb. zsebkendőt, Karkos és társa déligyümölcsöt.

— Egyszersmind a folyó hó 19-én délután 3 órakor a Pest szálloda nagytermében megtartandó karácsonyfa ünnepélyen az egyet összes tagjai valamint a nagyérdemű közönséget meghívja az Elnökség.

— **A körmőczi pénzverő működése.** A valutarendezéssel kapcsolatos arany, ezüst és nickel pénzverést befejezték. A körmőczi bányai pénzverő ez évben még a következő pénzemekeket verte ki: 770.000 drb arany 200.000 drb arany 10 koronást 2.000.000 korona értékben, 50.000.000 drb bronz 2 fillérest 1.000.000 korona értékben, 5.000.000 drb bronz 1 fillérest 50.000 korona értékben. Mindössze 55.970.000 drb pénzemet vertek ki 17.450.000 korona értékben.

— **Vasutmegnyitás.** A szolnok—félegyházi helyi érdekű vasut — melynek hosszúsága 62 kilométert tesz ki — f. hó 9-én adatott át Papp Árpád kereskedelmi miniszteri titkár által a forgalomnak. Az új vasut a tiszamenti virágzó községeket: Alpárt, Ujfalut, Kécskét, T.-Várkonyt, Tószegtet hozza közvetlen összeköttetésbe Szolnokkal.

— **Póstaügy.** Nagy változásokon mennek keresztül a folyó év végén a postai szállítási díjak. A megszokott régi postai értékjegyek helyébe csinos kiállítású, forintok és krajczárok helyett, koronákra és fillérekre szóló új jegyek lépnek az új év első napjával. Ezekből az értékjegyekből máris jókora készletet állított elő az államnyomda. A levelezőlapok eddigi 2 kros portóját 5 fillérré emelik föl s emelkedni fog az ajánlott levelek díja is. A postai szállítási némi neménél, az áruminták szállításánál, díjmérséklés lesz.

— **A szerető bosszúja.** Kaszás János Vig Pétert, kit feleségénél talált, ugy tette csúfá, hogy az összecsdített szomszédok szemé láttára a kemenczébe bujjon és reggelig ott maradjon. A hinárból és kemenczéből kikerülvén Vig, előbb a rajta ejtett guny és sérelem miatt a bíróságnál akart elégtételt keresni. Miután azonban ez nem sikerült neki, bosszúra szánta el magát. F. hó 5-én éjjeli 1 órakor Kaszás arra ébredt fel, hogy háza és két széna b. glyája lángokban áll. A háztetőkön levő hó és a nedves időjárás folytán nyilvánvalóvá lett, hogy a tűz csak gyújtogatásból eredhet, valamint valószínűnek tűnt fel az is, hogy ez Vig Péter műve. A letartóztatott Vig nem is tagadta tettét, de mentségül azt mondja, hogy sem gyújtogatni, sem bosszút állni nem akart, de Kaszást és fiatal feleségét elpusztítani akarta mert — ugymond — ha Évicza az övé nem lehet, másé se legyen.

— **Téli tizparancsolat.** Egy angol lap a téli hónapokra a következő tanácsokat adja:

Ne menj ki reggel üres gyomorral. Sohse tedd ki magad a hideg levegőnek neleg ital ivása után.

Ne menj ki, míg hátadat és melledet jól be nem takartad.

Ne végy lélegzetet szájadon, hanem inkább orrodon keresztül, hogy a levegő megmelegedjék, mire tüdőbe jut.

Ne támaszkodjál hátdaddal falak- és kályhákhoz, legyenek bár azok hidegek vagy melegek.

Vonaton ne ülj az ablak mellett s testgyakolat után ne menj sétakocsizni nyitott kosiban.

Hideg téiben ne maradj mozdulatlan, főként ne zúgjen vagy a havon.

Ne bezedj, kivéve, ha okvetlenül beszélned kell, mert a hallgatás higienikus szempontból itt arany és — megőrzi a hangot.

Ne müsszd el időnkint megfürdeni,

mert ha a bőrt nem tartjuk frissen, a hideg a pórusokat összehuzza s kongeszciók vagy tüdőbetegségek könnyebben támadhatnak meg.

Ne feküdj le hideg vagy nedves lábbakkal, ha jól akarsz aludni.

Közönség köréből.*)

Az igen tisztelt t. postafőnök úrnak szives figyelmébe.

Az ajánlott levelek feladásánál, egy csillagos urfi van alkalmazva, ki úgy látszik, uniformisán látható csillagocskájának tetszős voltában inkább — mint a közönség igényei és jogos követelményeinek ildomos kielégítésében találja fel hivatalos működésének kötelességes teljesítését.

Néhány nap előtt több urfi egyén sorakozott fülkéje előtt, ámde a csillagos urfi mélyebben volt elfoglalva saját és azon tudni-vágyának kielégítésével, hogy Torontál megyében a községek telefonnal vannak egy mással összekötve, mint a várakozók postai feladásainak átvételével, azok várakozhatnak, az urfi pedig még tudni-vágyát teljesen le rem csillapítá, reájuk sem hederített; — nagy nehezen az illetet mélyen sértő poszturájából megfordulva, bosszantó lassu tempóban megkezdé a postai feladó vevényeknek kiállítását, melyekben a neveket oly összehányt betűkkel tákolja össze, hogy ember legyen a talpán, aki azt méltó felháborodás nélkül kibetűzni képes lehessen, főfigyelmét csak saját nevének cariklatujára fordítja.

Nem hisszük, hogy elemi iskoláit b. emlékü Peacock Jakab tanító alatt végezte, mert a jó és olvasható írásra kiváló figyelmet fordító Jakab bácsi, az urfi átkombákom-jainak revidálása alkalmával bizony szabály-szerűleg megérinté volna körmőcskét.

A csillagos urfi továbbá oly kvalifikálatlan durva modorban hajgálja hivatalos asztalán a kiállított vevényeket, hogy elhátározta *kriszkindliben* neki megvenni, bármely könyvkereskedésben még nagy mennyiségben kapható „*Nem illik*” című tanulságos olvasmányt, melynek alapos bemagolása után, ha a tisztelt urfinak oda haza nem lehetett alkalmá megtanulni az illemes és kötelességszerű kiszolgálást, tanulja meg ebből hivatalához kötött illemes eljárást.

Az igen tisztelt postafőnök úrnak szives figyelmébe ajánljuk a csillagos urfi magaviseletét és teljesen meg vagyunk győződve arról, hogy hivatalos állásának elfoglalása óta a közönség irányában tanusított kiváló előzékenysége s annak minden igényei kielégítésére irányult buzgalomával a csillagos urfi modorát úgy, miként írását a Peacock-féle rendszer kívánatos felhasználásával javítás alá kegyeskedik venni és őt a kötelességszerű ildomos eljárás szigorú megtartására utasítani.

Az urfi pedig addig is, míg a *kriszkindliben* megkapja, tanulja meg, hogy *nem illik* a hivatalos órák tartama alatt a közönségnek hátat fordítani, annál kevésbé *illik* ismeretes pökhendiséggel oda dobní a kiállított vevényeket, de legkevésbé *illik* a fülke előtt sorakozottakat várakoztatni. (Beküldött.)

Figyelmeztetés.

a postai csomagok célszerű csomagolása, helyes címzése, stb. tárgyában.

A karácsonyi és újévi ünnepek alkalmával a postai forgalom az egész országban rendkívüli mérvet ölt, melynek akadálytalan és pontos lebonyolítására a t. közönség érdekeinek megóvása végett a szükséges intézkedéseket megtettem.

Intézkedéseim és a postai alkalmazottaknak a terhes szolgálat körül kifejtett legjobb törekvései azonban a kellő sikert csak az esetben biztosíthatják, ha a t. közönség a postát nehéz feladatának megoldásában támogatni és a forgalom gyors s pontos lebonyolítását elősegíteni sziveskedik azáltal, hogy a postai küldemények feladására csomagolására és a helyes címzésre nézve

fennálló postai szabályok betartása mellett az alább eladottakat figyelemre méltatja.

1. Pénzt legcélszerűbb postautalványnyal küldeni, küldhető azonban szabályszerűen pecsételt levélben is, de más tárgyakkal egybecsomagolva sem pénzt, sem ékszert nem szabad.

2. Csomagolásra faládácska, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű, csekélyebb súlyu tárgyaknál pedig legalább is többrétű erős csomagoló papír használandó.

Ujságpapírba, cukorpapírba s efélébe csomagolt tárgy egyáltalában nem fogadható el.

Vászonba vagy papírba a csomagokat szorosan kell begöngyölni, göbnélküli zsinnyel többszörösen és szorosan átkötni, a zsinig keresztelési pontjait pedig jóminőségű pecsétviaszszal oly módon lepecsételni, hogy az egymásra fektetett vászon vagy papírrétegek közti nyílásokon a tartalomhoz hozzáférni ne lehessen.

A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó.

3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévnek, esetleges előnévnek vagy megkülönböztető jezésnek (pl. ifjabb, özvegy stb.) továbbá polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére, a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címírataiban ezenkívül a kerület, utca, házzszám, emelet és ajtójelzés stb. is kiteendő.

A rendeltetési hely (vármegye) és ha ott posta nincs, ugy az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges.

4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, ugy a cím fatáblácskára, bördarabra vagy erős lemezpapírra irandó. Ezen címíratot erős zsinnyel vagy dróttal tartósan a csomaghoz kell kötni. Papírlapokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani s ezenkívül a csomagot zsinnyel ugy átkötni, hogy a zsinig keresztelése a címíraton legyen.

Fellette kívánatos, hogy a feladó nevéét és lakását, továbbá a címírat összes adatait magában foglaló cédula a csomagban is elhelyeztessék, hogy azon esetre, ha a burkolaton levő címírat leesnék s elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a bizottsági felbontás után a jelzett cédula alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen.

Ezen óvintézkedést a t. közönségnek különösen szives figyelmébe ajánlhatom, mert azzal a feladott csomagoknak kézbesítését minden körülmények közt biztosíthatja.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó nevéét és lakását a csomagon lévő címírat felső részén is kiténtesse.

5. A csomagok tartalma ugy a címíraton mint a szállítólevélen is szabatosan és részletesen jelzendő; a Budapestre és Bécsbe szóló csomagokon és szállítóleveleken pedig, ha azok elelmi szereket vagy fogyasztási adó alá eső tárgyakat tartalmaznak, azok mennyiségének tüzetes kiírása is szükséges (pl. egy drb. hurka 2 kiló, egy drb. szalonna 1 és fél kiló, egy drb. pulyka 2 és fél kiló, 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

A csomagolás tartós volta, valamint a címzés pontossága kiválóan azért fontos, mert a célszerűtlen és hiányos csomagolás, valamint a helytelen és hiányos címzés következményeiret egyrészt a posta nem szavatol, másrészt pedig a hiányos csomagolás folytán a csomagok utközben könnyen megsérülhetnek, illetve a hiányos címzés miatt azok vagy általában nem, vagy csak késedelemmel kézbesíthetők.

Felkérem végül a t. közönséget, hogy a karácsonyi ünnepek előtt a postai küldeményeket lehetőleg a délelőtti órákban, vidéken pedig a posták indulása előtt jóval korábban postára adni sziveskedjék, hogy a küldemények összetörődése kikerülhető és azoknak még a feladás napján késedelem nélkül való továbbítása biztosítható legyen.

Pethő s. k.

*) Erővot alattiakért nem felelős a szerk.

IRODALOM.

— Szívesen ajánljuk olvasóink figyelmébe a DIVAT SZALONT, a legdiszesebb magyar női ujságot, mely a berlini nemzetközi kiállításon szerzett dicsőséget a magyar munkának megszerezvén úgy kiállításának izléses pompájával, mint dus és értékes tartalmával az arany érmet. A DIVAT SZALON, mely rendkívül terjedelmes tartalmával tulajdonképen három szaklapot pótol, — bőségesen foglalkozván nemcsak a divat kérdéseivel, hanem külön-külön a fehérművel, kézimunkával és gyermekruhakészítéssel, — abban a tekintetben is páratlanul áll, hogy teljes szépirodalmi közlönyvel szolgál olvasóinak. S e válogatott és érdekes tartalmu szépirodalmi lapot, melyet kitünő magyar írók művei és jeles fordítások tesznek becsessé, Szabóné Nögáli Janka szerkeszti. A Divat Szalon tehát abban a tekintetben is kiválik, hogy szerkesztését egy oly divatos és érdeme szerint megbecsült író vezeti, kinek munkáit olvasó közönségünk annyira szereti. Szabóné személyesen intézi a szerkesztő postáját s a hölgyek egyenesen tőle kapnak jóságos tanácsokat minden bizalmas kérdésben. Nincs női lap, mely jobban megfelelné annak a kötelességnek, hogy egy művelt, szorgalmas és takarékos asszony bizalmas tanácsadója és nemes szórakoztatója legyen. E meggyőződésünkből ajánljuk szíves figyelmükbe, megegyezvén, hogy a DIVAT SZALON egyszerűsége a legolcsóbb női lap. Előfizetési ára: Egész évre 6 frt, Félévre 3 frt, Negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat kívánatra ingyen és bérmentve küld a DIVAT SZALON kiadóhivatala Buapest, Gizella-tér 1. sz. a.

Kiss József lapja. Most, hogy a Kiss József nevét megint forgalomba hozta az a csodaszép nagy illusztrált kötet, mely összes műveit tartalmazza, idején valónak tartjuk arról a lapról beszélni, amely a poétát nyolc esztendő óta, mint valami Circe fogva tartja az ő különös büvöletében. Ezalatt a nyolc év alatt a poéta keveset verselt, de egész odaadással a magyar irodalom szolgálatának szentelte minden idejét. Nagy sikereket ért el. Egész kis irodalmat láttunk fejlődni és nagyra nőni a semmiből; új alakok, új emberek, új nevek és új irányok jelzik az ő agilis szelleme nyomát. Olyan lapot teremtett, amelyen eddig nem volt sem minálunk, sem másutt; „A Hét”-hez fogható élénk, elmés és érdekes lap csak nagyon kevés található a kontinensen. Tiszult, nemes izléssel kultiválja az irodalmat és becsületességgel kezeli a politikát; gyülekező helye a fiatal irodalomnak, mindent pártol, emel, ami szép és kegyetlenül neki ront mindannak, ami streberkedés. Ennél a lapnál nem nézik a személyt, nem kérdezik hogy ki milyen fészekből kelt, hanem csak azt, adott-e isten neki tehetséget az utra vagy sem. „A Hét”-re jó idők jártak. Szép termés volt a talentumokban és ezek a talentumok hű ragaszkodással mind maig megmaradtak a lap kötelékében, mely őket napvilágra hozta. Olyan nevek mint Ambrus Zoltán, Tóth Béla, Ignóty, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Heltai Jenő, Papp Dániel, Makai Emil mindegyik a maga külön csapásán, diszei az irodalomnak. A hány személy annyit külön egyéniség. A színek és a hangok csodálatos skálája. Ha véletlenül a művelt Nyugaton születnek, mindegyik palotákat írhatna össze magának, holott így a szerényebb viszonyokhoz kénytelenek lefokozni igényeiket. Akik „A Hét”-et olvassák, ismerik őket és nem fognak bennünket tulzással vádolni. De fájdalom még mindig nem elegendően ismerik „A Hét”-et. Ezért felhívjuk olvasóink figyelmét ez élénk, elmés és mindenek fölött jó izlésű lapra, amelyből még az írók is sokat tanulhatnak. Azt hisszük a magyarság szempontjából hazafias dolgot mivel az, aki e lap iránt érdeklődik és a maga köreiben e lapnak propagandát csinál. A Hét különben ahhoz képest, ami külső kiállítását illeti és amit nyújt, elég olcsó lap. Egész évre mindössze

40 forint. A kiadóhivatal különben készséggel küld mutatványszámokat mindenkinek, aki igényli. Cím egyszerűen: Budapest, VII., Erzsébet-körút 6. szám.

— A „Zenélő Magyarország” zenemű folyóirat ep most megjelent deczemb. 15 iki XXIV. füzeté gazdag és valóban értékes tartalommal jelent meg. Hozza e füzet I. Zsadányi Armánd „Most jöttem meg Párisból”. II. Horváth László „Tíz krajczáros husz krajczáros piroító” 2 ritka szép magyar dalt. III. Greizinger Iván Miért? (Warum) poetikus szép salondarabját. IV. Förster R. „Mandolin szerenád” kedves vig dalát s végül V. Elorduy E. „Azyade” bájos chanson orientál salondarabját. E füzetrel a „Zenélő Magyarország” 1897. évi IV. évfolyamát zárta be. Érdekes tudni, hogy e valóban érdemes zenemű folyóirat 4 frt csekély előfizetési áráért 242 zeneoldalt tartalmaz mely sok és egytől-egyig értékes zenemű újodonságot produkált a mikor az 1897 évfolyamon 32 magyar nótát, 9 műdalt, 6 kuplét, 4 opera és operette részletet, 3 indulót, 3 keringőt, 1 nagy potpourrit, 9 polkát, 4 csárdást, 1 francia négyest, 6 hegedű darabot és 25 salondarabot adott mind a legnevesebb bel- és külföldi zeneszerzőktől — s népszerűségével meghódította ma már az ország egész zenekedvelő publikumát — hogy az ma már alig hiányzik egy zongoráról is. A teljes 1897-ik évfolyam — ugyancsak az 1894. 1895. 1896 évfolyamok is pompás díszkötésben kötetenkint 5 frt 40 kr-ért kaphatók s legszebb karácsonyi s alkalmi ajándék tárgyát képeznek. Az 1898. évi V. évfolyamra pedig már előfizetheti, egész évre 24 füzetre 4 frt, félévre 12 füzetre 2 frttal a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában Budapesten, VI. Csengery-utczai 62 a honnan mutatványszámot s a legújabb zeneműnek jegyzékét is ingyen és bérmentve bárhova küldenek.

A „Magyarország” politikai napilap ez idő szerint a legjobban szerkesztett lap az országban. Legelső rangú írók és publicistáink ma kétségtelenül a Magyarországba irnak. Első sorban Bartha Miklós, az országunk ma legragyogóbb tollu publicistája továbbá Pázmándy Dénes, Hock János, maga a főszerkesztő Holló Lajos, Hentaller Lajos, Incédy László stb. napról napra a legélénkebbé teszik a magyar olvasóközönségnek ezt a kiválóan kedvelt lapját. A „Magyarország”-ban jelennek meg azonkívül Móra Istvánnak országzerte feltűnést keltő tárcái. Ugy, hogy aki eleven, jól értesült és igazán első rangú hírlapot akar olvasni, az bátran a Magyarországhoz fordulhat. A „Magyarország”-ot nemcsak nemes, előkelő hangja, egyenes nemzeti iránya és minden tekintetben hozzáférhetlensége teszi a magyar olvasó közönség előtt becsessé, hanem az is, hogy a család minden tagjának nyújt kellemes szórakozást. Tárcai, regényei, eleven hírei, párizsi divatlevelei stb. a legkedvesebb olvasmányt képezik. A „Magyarország” az éjjeli postával küldetik szét, úgy hogy reggel már az ország legtávolabbi részeiben is ott van. Mily előny ez a hivataloknak, földbírtokoknak, kereskedőnek, iparosnak és minden intelligens embernek, hogy más lapokat megelőzőleg olvashatja már reggel mindazt a mi az országban és külföldön történik. Az országgyűlést, a hivatalos közléseket a bel- és külföldi tőzsdei zárlatokat, szóval mindazt, a mi nemcsak érdekes, de az illetőnek állására éa üzletére nézve is nagy befolyással van. Tudjuk, hogy mily előnyösen használják fel egyséke, ha valaki egy nappal, vagy félnappal el van maradva az eseményektől. A ki ma egy fontos hírt előbb tud meg, az mérhetetlen előnyben van a többiek felett. A „Magyarország” mindenkire nézve lehetővé teszi ezt a korai és megbízható értesülést. Ez biztosította a „Magyarország” részére azt az óriási elterjedést, a minék ma örvend.

A „Magyarország”-ra legezlszerűbb postautalványon előfizetni akár egy óra, (1 frt 20 kr) akár egy negyedévre, (3 frt 50 kr.) Cím: Magyarország kiadóhivatala Budapest, Sándor utca 2. A felévi előfizetési díj 7 frt, az egész évi 14 frt.

„Éljen soká!” ez a mottója egy képnek, mely utcai falragaszokon, kereskedőink kirakataiban, családi naptárakban és hírlapi hirdetésekben látható s eredetiségével általános feltűnést kelt. Az ismert Kathreiner cég ajánlja az ő maláta kávéját ezzel a képpel, melynek gyönyörű kivitele egyszerűsége bizonyos arra is, mily nagy lendületet vettek e részben a reklámok s nevezetesen az évek hosszú sora óta megjelenő Kathreiner-féle hirdetések mily nagy mérvben emeli becsüket. Az itt látható kép is elsőrendű művész ecsetjéből való. A rajta lévő kis baba bizonyára megfigyelte, midőn a papája egy családi estélyen poharat emelt, hogy egy vendéget vagy családtagot elköszöntsön „Éljen soká!” A tiszta öröm és őszinte ragaszkodásnak eme szép megnyilatkozása hatott az ő fogékony kedélyére s emlékébe vésődött. S a gyermek sajátzerü utánzása hajlamánál fogva, mely mindig megtalálja csapongó érzelmeik tolmácsolására a találó kifejezést, ő is köszönti a nénikéjétől hozott reggeli kávé. Ez pedig nem egyéb, mint a kedves Kathreiner, mely neki oly jól esik, oly kitűnően ízlik, mely az ő csontocskáit, gömbölyű karjait erősíti, orcácskáit üdév varzsolja. És amit a telt csészét szájához viszi, meglepedéserek és az kitörő öröme nek a papájától hallott „Éljen”-ben ad kifejezést, melyet nénikéje felé kiált. A kis babának tetszésnyilvánítást és idősebb nővér fesztelensé mindamelllett oly kedves kacagását, melyre a kicsike üde-kiáltása fakasztotta, a művész igen szerencsésen juttatta kifejezésre. A néni is régóta élvezi az egész családdal egyetemben a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé, mely oly kitűnően egyesíti magában a malátának egészségi szempontból megbecsülhetetlen sajátosságait a megszokott, kellemes és kedvet kávéval. Minél tovább szemléli az ember a gyönyörű gyermekcsoportozatot, annál kedvesebb és kellemesebb benyomást tesz. Az általánosan kedvelt Kathreiner-féle maláta kávénak jobb ajánló levelet igazán nem lehetett volna találni, az itt látható valódi művészi kivitelű képnek.

Magyar méhészkönyv. Irta Dr. Farkas Mihály. Ez a nagy népszerűsége juott könyv most már ötödik kiadásban jelent meg. Az ötödik kiadás a méhészet mai fejlődéséhez képest, az újabb tapasztalatok felhasználásával teljesen át van dolgozva és számos magyarázó képpel megvilágosítva. A könyv tiszta, világos, jó magyarsággal van megírva, minden felesleges részletezés elkerülésével, csupán a gyakorlatiasságot tartva szem előtt, miért is a gyakorlati méhészzel foglalkozóknak, elsősorban a kezdőknek, különösen ajánlható. A munka a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg (Budapest, Egyetem utca 4.) Ara 50 kr.

A Budapesti Napló karácsonya. Élénken emlékszik meg a magyar közönség annak a tizennyolc magyar ujságirónak az esetére, akik, hogy függetlenítsék magukat minden politikai befolyás és minden vállalkozó töle nyüge alól, megalapították a maguk erejéből, minden vállalat mellőzésével a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt a Budapesti Naplót. A lelkes kis csapat most, díg másfél év leforgása után, a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb ujságol-gáltatója lett. Magával hozván fénye és jóhírű írói neveket, bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtven mindennap össze mind azt, ami e szerkesztőség, e lap szabadelvű és feltétlenül minden irányban független politikájának, nemzeti érzületének és magas izlésének minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Napló ma már nem csak keletkezésének történetében új és eredeti de a közönség szimpatiajának gyors felköltésében s eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a Budapesti Napló alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A Budapesti Napló-nak friss és megbízható értesülései, komoly, tartalmas politikai cikkei, a melyek nyomatékossá teszik a fiatal, de politikai sulyra máris döntő jelentőségű ujság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonalra, gazdag informatív anaga, kitűnő

értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindenrendű közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékesszólóan tanuskodik szilárd existenciájának. És még egy. Annak az újságnak, a mely senkié másé, csak a arról, hogy a *Budapesti Napló* fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is, a mely megjelenését megelőzte. A *Budapesti Napló* szerkesztősége és olvasóközönsége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki. Naponkint jelentkezik ez a Szerkesztői üzenetek rovatában. A magyar közönség: nekünk családunk.

A *Budapesti Napló* szerkesztősége ugyanak megáhitami hatalmas közönsége támogatását, hogy karácsonyra kivétel nélkül minden előfizetőjének, az újonnan belépőknek is, olyan albumot helyez az asztalára, amely valóságos irodalmi kincs, a világ legnagyobb iróinak találkozó helye. Az album minden egyes cikke egy-egy irodalmi remek, közvetlenül a *Budapesti Napló* számára készült és nagy belső értékénél fogva esztendőnkön át lesz öröme, dísz minden család asztalának.

A *Budapesti Napló* szerkesztősége, amely csakis addigi munkásságára, hírlapírói sikereire hivatkozva és a közönség szimpátiára appellálva fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem csalódott önbizalmában és nem csalódott a közönségben, amely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első perctől fogva. És hogy a közönség se csalódjék benne, arra vállaltva, szakadatlan buzgósággal és lelkesedéssel törekedik. A szer-

kesztőség, amelynek belső tagjai: V e s z i József, főszerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, ifjabb Ábrányi Kornél, Clair Vilmos, Cseri Gyula Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, dr. Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadár, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi a harcba. Hűséges szövetségese ebben a külső munkatársak fényes serege, a melyből csak Ágai Adolf, Balogh Pál, Bekács Gusztáv, Bessenyei Ferenc, Békefi Antal, Eötvös Károly, Feszli Géza, Géczy István, dr. Hagara Viktor, dr. Halász Ignác, Kupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyai Dezső, Milkó Izidor, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogáll Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkény István és Tutsek Anna neveit említjük most.

Ez a rugója a *Budapesti Napló* eddigi példátlan sikerének és biztosítéka jövőendő szerkesztőségé és a közönségé, amely semmiféle idegen tőke szolgálatában nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja: ebben a független égeben semmihez sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmét újból is felvívjuk a *Budapesti Napló* ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot. Olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülésükre azoknak, a kiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangyaszorgalmában kedvük telik.

A hamis fog viselés már az ősi időkben is divat volt, természetesen más alakban; de az eszmét tulajdonképpen az ókorból vették, hogy miképpen pótolják a kihullott fogakat.

A régi fogorvos természetesen nem volt fogművész is, de azért akkor is nagy hasznát vették, mert a legnagyobb szépség hiányt, a kihullott fogat pótolta, a mivel az emberiségnek nem csekély szolgálatot tett. Természetesen nagy átalakulásokon ment keresztül a fogak pótlása az ókori fogorvostól a mai fogművészig, mert sok fáradságba került míg a tudomány a mai állapotokat megteremtette, a mikor már alig ismerünk rá a műfogakra, mert oly természetesen vannak gyártva.

Az első műfogakat az Egyiptomiaknál találjuk a régi mimiakon, apró fadarabokból készült fogak azok, az egészséges fogak közé ékelve.

Ezen fogak nem igen versenyezhetnének a mai műfogakkal, de hogy ez a műfogak, őse az bizonyos.

Mint a hogy a középkorban a büntetőket vállukon, vagy homlokukon bélyegezték meg, ép olyan büntetés volt az Egyiptomiaknál, ha valakinek az első fogait kihúzták, mi volt természetesebb minthogy az ilyen emberek elakarták tüntetni a büntetés nyomát s így jutottak erre az eszmére, hogy álfogakkal pótolják a valódiakat.

A görögök s rómaiak sem igen voltak még valami előre haladott állapotban a fogászat terén, bizonyosat a tudomány ezen ágáról csakis néhány római író szatirikus munkájából olvasunk s azokból tudjuk meg, hogy ott is voltak fából vagy elefánt csontból készült műfogak s azok vagy selyem szállal, vagy arany dróttal voltak az ép fogakhoz erősítve.

Ezen a fokon maradt azután a fogpótlás igen igen hosszú időnkig, évszázadokig. Lassan lassan fejlődött a dolog oda, a hol ma állunk a hol művészetnek nevezük az orvosi tudománynak ez ágát.

Európában — a mai fogtechnikának 1728-ban a francia fogművész Fouchard Péter vetette meg alapját, a ki fogászati tudományával korának egész tudományos világát bámulatba ejtette.

(Nyilttér. *)

Selyem-damasztek 65 krtól
14 frt 65 krig méterenként — valamit fekete, fehér színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 140 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapra 5 kros belyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztettek.

Állami és orvosi ellen-
őrzés alatt

Guber & Ferris

Leghatásosabb
vas-arsen-víz
vérszegénység, női, ideg- és bőrbetegség ellen stb.

Dr. Braun, Chrobak, Kaposi, Neumann stb.
egyét-tanárokat által ajánlva.

Eladás: **MATTONI és WILLE**
BUDAPEST, Teréz-kürt 37 és Diana-fürdő-épület.
Mattoni Henrik, Bécs és Franzensbad
és minden gyógyszerárban.

CSARNOK.

Néhány szó a hamis fogak történetéhez.

Irt: Rác Kálmán.

Az a sok ezer ember, a ki ma hamis fogat kénytelen viselni, azt hiszem, érdeklődik fogja olvasni e kis elmetuttatást, a melyben egyet-mást elfogok mondani arról, hogy hogyan is keletkeztek a hamis fogak.

Hirdetések.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Harmonikákról külön árjegyzék kérésre.
ÜGYNÖKÖK KERESTETNEK.

Stowasser J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a tökéletesbitett Tárogató feltalálója

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5.

Hegedűk vonóval	— — —	3 frttól 206 frtig
Gordonkák	— — —	8 frttól 100 frtig
Trombiták	— — —	12 frttól 20 frtig
Fuvolák	— — —	2 frttól 60 frtig
Elpusztíthatatlan erős orgonahangu	HARMONIKÁK	2, 4, 6, 10 frt és feljebb,
Zenélő-művek:	INTONA	6 kottával 9 frt

Az összes honvéd zenekarok, a cs. és kir. közös hadsereg zenekarainak, színházak és conservatoriumok szállítója.

Nyilatkozat.

Melynek erejénél fognak Dózsai Ferenc városi tisztviselő úrtól az irányában folyó évi november hó 14-én használt sértő kifejezésekért ezennel nyilvánosan bocsánatot kérek.

Szabadkáu, 1897. évi deczemb. hó 15.

Pertits János,
asztalos m.

Csokoládé, cacao, bonbonok,
legjobb és legtisztább minőségben

PIUMEI
Cacao és Csokoládé-Gyár (RT.)

Kapható minden jobb fűszer-és
csemege-üzletben

Előfizetési felhívás „Képes Családi Lapok”

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A „Képes Családi Lapok” már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérettel jelentjük ez a tény: a magyar olvasókörözésnek akkor, midőn egyuttal felhívjuk, hogy legyen szíves továbbra is azon érdeklődést tanúsítani lapunk iránt, melyet eddig tanúsított.

A „Képes Családi Lapok” multja legjobb bizonyíték a mellett, hogy maig egyrészt kézagot pótoltuk, másrészt az olvasókörözés igényeit tökéletesen kielégítettük. Ismételtén elmondhatjuk, hogy kitűzött ezennkat értük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művet magyar család kedvelt házi barátja.

A „Képes Családi Lapok” fennállása óta már több hasonirányú vállalat támadt, melyek részben megszüntek, részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat, hanem egyszerűen megköszönjük az olvasókörözésnek bizalmát s újból kérjük: előlegezzék azt nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A „Képes Családi Lapok” a legolcsóbb és azért a leg-sterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden heten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön hékőthető regénymelléklettel.

A „Képes Családi Lapok” havonként kétszer „Hölgyek Lapja” című félives mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudósítással s így egy külön divatlapnak tartását feleslegessé teszi.

A „Képes Családi Lapok” olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifjú és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A „Képes Családi Lapok”-ba a régi újabb irói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A „Képes Családi Lapok”-nak regényei, elbeszélései, rajjai, humoreszkjei, költeményei kedélyemésítő olvasmányok irályezikkeivel a társadalom minden kérdéseire, kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb cikkei pedig tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok” minden évben négy külön bekőthető regényt ad mellékletül előfizetőinek.

A „Képes Családi Lapok” borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A „Képes Családi Lapok” előfizetői díjtalanul közölhetik gondolataikat az „Előfizetők postájá”-ban.

A „Képes Családi Lapok” képei lehetőleg alkalomszerűek, díszesek és tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok” a lehető legjobb cikkeket igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt bizonyítja immár XX. évi fennállása mit eddig hazánkban egyetlenegy hasonló irányú lap sem volt képes elérni; bizonyítják továbbá azon előkelő és kitűnő irók és írónők nevei, kiknek nagybecsű műveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s a kik közül büszken említiük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kívül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jenő, Temérdek (Jeszzenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudgyánszky Gyula, Tölgyesi Mihály, dr. Feleki Sándor, Méry Károly, Jámbor Lajos, Dombai Hugó, Knézy Csátár, Pécsi D. Anzelm, Kósa Ede: — Beniczkyne Bajza Lenke, B. Büttner Ltna, G. Bütsner Julia, Tutsek Anna, Baday Sándorné, Csernecky Gyuláné, Nagyváradi Myra, K. Beniczky Irma, Mericzay-Karossa Irma, Fanghne Gyujtó Izabella, Ábrányiné Katona Kelemenin, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Harmath Lujza, Kéray Elza, Vorós Julianna neveit stb.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és regénymelléklettel együtt:

Egész évre	— — — — —	6 frt — kr.
Félévrre	— — — — —	3 frt — kr.
Negyedévre	— — — — —	1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” annak, a ki az előfizetési összeget és azonkívül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre beküldi, elismerésül 4 regényt küld díjtalanul.

A „Képes Családi Lapok” mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik eziránt — célszerűbben levelezőlapon — hozzáférődnak.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK kiadóhivatala

Budapest, V. Vadász-utca 14. (Saját kázában.)

• Első rangu hazai gyártmány. •

Pontos cím:

**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazgálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szieskavágók

Morzsolók

Valódi brünni

Öltöny-szövetek

az 1897 évi őszre és télre.

1 darab 3.10	jobb szövetből	4.80	} valódi
meter hosszú,	finom „	6.—	
complet uri öltözetet (kabát,	legfinomabb szövetből	7.75	} gyapja
nadrág és mellény) kiadó,	legislegfinomabb szövetből	9.—	
ára csak		10.50	} szövet.

Téli kabát-szövetek, vadászöltöny-, loden-, kamagarn-kabát- és nadrág-szövetek szép választékban, női-szöveteket és mindennemű létező szövet-félet küld utánvét mellett, a megbízható és szolid igen ismert szövet gyári raktár.

Siegel-Imhof Brünnben.

Mintákat ingyen és bérmentve.

A küldemény minta hűségéért kezeség vállalatik. (30—45)

Igen előnyök a magán felek számára a font gyár helyén létező ógnél történő megrendelések.

14468897. tkv sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. tszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szabadkai közigazgatási bank és csatlakozott társai végrehajtatóknak Schönstein Mór és Auerbach Karolin végrehajtást szenvedők elleni 1200 frt tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. trvszék (a szabadkai kir. jbiróság) területén levő Sebesics pusztán fekvő, aszabadkai 229 sz. betétben A X hrsz. a. felvett 21714 hsz. 10 h. szántóföldre Malagurszky János árverési veendő kára és veszélyére az újabb árverést o. é. 1849 frt kikiáltási árban az 1881. évi LX. t.-cz. 185 §-a értelmében elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1898. évi

Igen alkalmas az utazásokon. -- Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.

Sage's Kalodont ja

(Bizonyítvány kelt
Bécsben 1887 július hó
3-án)

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer.

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájvízzel nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító-szer használata.

Mindenütt kapható.

január hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor a szabadkai kir. trvszék telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoznak tartoznak az ingatlan becsárának 10-át, vagyis 184 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881 évi LX. tez. 42 §-ában jelz. árfoly. számított és az 1881 évi november 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán, a kir. trszknél, mint tkvi hatóságnál 1897. december hó 7-ik napján. EPERJESI RÉLA kir. t. bíró.

Fernolend't

szabadalmazott talpvédője

„VANDOL“

kipróbált szer a cipőtálpakat tartóssá és vízmentesekké teszi. »Vandol«-al itatott talpak hajlékonyak maradnak s 3-szor annyi ideig tartanak »Vandol«-al itatott talpak nem vesznek fel nedvességet, a láb száraz és meleg marad, azért a legjobb védelem hideg és nedves lábak ellen. Valódi csak a fenti védjeggyel.

1 üveg ára 25 kr

Cs. k. szabadalmazott

csizma-fénymáz és természetes bőr-crème-gyár

alapítottatott 1832-ik évben.

Stefan Fernolend't, Bécs, I., Schulerstrasse Nr. 21.

Szabadkán: Farkas J. urnál.

Ujságírók lapja!

Ujságírók lapja!

BUDAPESTI NAPLÓ

A magyar sajtóban páratlan az a siker, amelyet a

BUDAPESTI NAPLÓ

aratott és az egész világ sajtójában példa nélkül való, hogy egy szerkesztőség maga alapított volna és adna ki politikai napilapot

A BUDAPESTI NAPLÓ

a szerkesztőség tulajdona, nem adta magát semmiféle vállalkozás rendelkező hatalma alá. Független tehát és szókimondó felfelé is, lefele is minden irányban. Az igazi szabadelvűségnek sok diadala fűződik már a BUDAPESTI NAPLÓ pályájához és a reakcionárius törekvések kudarcai megannyian a BUDAPESTI NAPLÓ egy-egy sikerét jelentik.

A Budapesti Napló karácsonyi albuma,

amelyet a szerkesztőség karácsony napjára kivétel nélkül a lap minden előfizetőjének, az ujonnan belépőnek is megküld olyan irodalmi remek, amely az ország határán is messze túlmenő feltűnésre tart számot.

A huszadik század asszonya

Ez az a kérdés, a melyről a világirodalom legragyogóbb nevű írói nyilatkoznak a Budapesti Napló albumában, közve lentül a Budapesti Napló közönsége számára készült cikkekben.

IVÁN, ifjabb Abrányi Kornél nagyszabású remek költői elbeszélése

követi ezt a remek cikksorozatot.

A Budapesti Napló írásban és képen az album befejező része.

A Budapesti Napló főszerkesztője:

Vészi József.

A Budapesti Napló felelős szerkesztője:

Braun Sándor.

A Budapesti Napló belső dolgozótársai:

Abrányi Emít
Ifj. Abrányi Kornél
Clair Vilmos
Cseri Gyula
Eros Gyula
Fai Béla
Gergely Gyula

Holló Márton
Horváth Elemér
Janovics Pál
Dr. Kovács Jenő
Lyka Károly
Márkus József
Merkl Adolf

Dr. Márton Miksa
Molnár Ferenc
Pekár Gyula
Dr. Soltész Adolf
Sváb Tivadár
Thury Zoltán

A szerkesztőséghez csatlakozik a külső munkatársak, cikkirók és tárcairók diszes sora.

A Budapesti Napló

rovatai gazdagok, értesülései kitűnőek. Az egész ujság friss, eleven, temperamentumos és minden rovatában az izlést, az előkelőséget és a megbízhatóságot ismeri legfőbb törvényének.

Előfizetés: egész évre 14, félévre 7, negyedévre 3 frt 50, 1 óra 1 frt 20.

Mutatványszámokat nyolc napig ingyen küld a kiadóhivatal:

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IX, Üllői-ut 15. sz.

Olvassa mindenki az újságírók lapját:

a Budapesti Naplót!

Karácsonyfa-diszítések,
imakönyvek, albumok,
 regények, képes-, szavaló-, köszöntő
 és
emlékkönyvek.

Diszművek, ifjusági iratok,

Fröbl-féle és társas játékok
 (domino, sakk, tombola, lotto stb.)

Ujévi üdvözlő kártyák és papírok,
 levélpapírok és borítékok
 dobozokban stb.

a legnagyobb választékban kaphatók

SZÉKELY SIMON

könyvkereskedésében

SZABADKÁN.

A közeledő

Karácsonyi és Ujévi ünnepekre

legalkalmasabb ajándékok.

Felhívom továbbá a v. é. közönség becses figyelmét a **legizlésebb betűfajokkal**
újólág berendezett

KÖNYVNYOMDÁMRA

hol mindenféle nyomdai munkák **pontosan és jutányos áron elkészíttetnek**; nemkülönben

KÖNYVKÖTÉSZETEMRE,

melyben az e szakba vágó munkák **a legegyszerűbb kötéstől a legfinomabb diszkötésig**
 szintén a legjutányosabb áron elkészíttetnek.

KISS JÓZSEF LAPJA

A HÉT

politikai és irodalmi szemle.

Kilenczedik évfolyam.

Belső dolgozótársak: *Ambrus Zoltán, Tóth Béla, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Papp Dániel, Makai Emil, Ignotus, Heltai Jenő.*

Előfizetési ára: egész évre 10 frt. Fél évre 6 frt. Negyed évre 2 forint 50 kajczár.

A HÉT régi, megállapodott hitelű lap. A hét kidomborodó eseményeinek hű tükré. Politikai, társadalmi, művészeti és irodalmi kérdésekben a legszabadelviübb eszmék és irányok szóvivője. — Krónikái, Innen-Onnan rovata, Irodalmi- és szinikritikái már rég kihivták a közönség elismerését.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld

„A HÉT” kiadóhivatala

Budapest, Erzsébet-körut 6.

Megjelenik minden va sárnap.